

Nemzetközi Fürdőhigiénés Konferencia
Budapest, Thermal Hotel Danubius
Margitsziget
2005. március 10-11.

Nemzeti nonprofit jellegű szakmai szerveződések szerepe a jogszabályi háttér megteremtésében kidolgozásában és oktatásában.

I. Általános helyzet:

A mai egységes Európa abból az elvből indul ki, hogy védeni kell a terméket használó vagy a szolgáltatásokat igénybe vevő fogyasztók érdekeit, biztonságát. E tekintetben fontos elvnek tekinti, hogy ezt a védelmet nem elsősorban államilag kell biztosítani, hanem minden termékért annak minőségéért, használhatóságáért a gyártó felel.

Sok esetben ennek a felelősség vállalásnak a kinyilvánítására elegendő a gyártó megfelelési nyilatkozata. Az elv alapjaiban helyes és követendő, hiszen egyfelől bizalmat ad a gyártónak, aki egyébként is leginkább ismeri saját termékét, másfelől teret ad a szabad verseny elvű piaci viszonyoknak.

Ez azonban buktatókat is magában hordoz, mert mi történik akkor, ha a gyártó saját pillanatnyi érdekét előtérbe helyezve nem törődik terméke minőségével és mi van akkor ha a szabad versenyelvű piac felhasználói oldala nem tudja (mert nincs kellő ismerete) eldönteni és vásárlásaival befolyásolni mi az, ami piacképes minőségű és mi az ami nem.

Egyszerűbben fogalmazva ki az, aki kimondja, minek feleljen meg valami, ha az EU-ban sincs megfelelő szintű egységes ajánlás arra a termékre, szolgáltatásra.

Ez a kérdés különösen élesen vetődik fel akkor, ha a termék bonyolult több tucat összetevőből álló projekt, mint mondjuk egy medence vagy nyilvános fürdő.

Melyek az alap problémák?

1. Vannak jó (CE minősített) termékeink, de azok rosszul vannak beépítve.
2. Vannak kivitelezőink, akik ismereteik hiányában nem tudnak felelni az általuk előállított termékért, vannak olyanok, akik nem is akarnak.
3. Vannak megrendelők, akik tudatlanságból vagy szándékosan olyan termékek előállítását fogadják el (kényszerítik ki), ami nem tud rendeltetésszerűen működni üzembehelyezése után.
4. Vannak elavult jogszabályok, amiket vagy azért nem tartanak be, mert idejét múltak, vagy azért mert az önkéntes felelősségvállalási elvből kiindulva visszavontak.
5. És vannak még életben lévő nemzeti előírások, amelyek sok esetben elsősorban az adott ország fejlettségi szintjéhez igazódva tovább csökkentik az egységes szabályozás lehetőségét. Például a kötött klór engedélyezett szintje Németországban 0,2 mg/l, Magyarországon 0,5 mg/l.

Kik segíthetnek a fenti problémák megoldásában?

Sokan, de ezek közül most csak az egyik szegmessel a gyártók, szolgáltatók által szervezett szakmai érdekképviseleti szervezetek szerepével kívánok foglalkozni.

(Az alábbi gondolatokhoz a Magyar Uszodatechnikai Egyesület szolgáltatta a mintát használtam fel.)

Milyen előnyökkel rendelkezik egy ilyen szervezet?

1. Tagjai között jellemzően kivitelező vállalkozások vannak.
2. Elméletileg és gyakorlatilag is képes arra, hogy véleményalkotásában ne egy cég érdeke, hanem szakmailag megalapozott kollektív érdek jelenjen meg.
3. Képes belső keretek közt lefolytatni azt a műhely munkát, amelynek eredményeként például kialakulhatnak új szabályozások, (pl.: Magyarországon a közfürdők létesítésnek és üzemeltetésének közegészségügyi feltételeiről rendelkező 37/1996-os rendelet és a hozzá kapcsolódó módosítások felülvizsgálata).
4. Hiteles, hiszen nem engedheti meg, hogy megalapozatlan véleményével egy egész szakmát hozzon nehéz helyzetbe.
5. Kapcsolatba léphet más szervezetekkel (akár nemzetközi szinten is lásd EUSA), anélkül, hogy az együttműködés során gazdasági érdekek sérülneek.
6. A közvélemény számára is elfogadható hidat alkothat a politika és a gazdaság szereplői között.

Természetesen a fenti előnyök csak akkor érnek valamit, ha azokkal egy működőképes szervezet tagsága élni is tud. Mi jellemzi a tagokat esetünkben?

Olyan vállalkozások csoportja, ahol az alaptevékenység a kivitelezés.

Beszerzéseiken keresztül állandó kapcsolatban állnak a termékgyártókkal tőlük szakmai, műszaki ismeretek, képzést kapva.

Munkájuk során kapcsolatban vannak tervezőkkel -sőt sok esetben ők terveznek-, ami kezükbe adja a változtatás lehetőségét.

Kapcsolatban állnak a felhasználókkal gyűjtve az eladás, üzemeltetés során szerzett tapasztalatokat.

Piac érdekelték.

Egy ütőképes tagsággal rendelkező szervezet már képes arra, hogy kihasználva előnyeit éljen is azokkal és felismerve kötelezettségeit tegyen azért, hogy a bizalom gyártó és fogyasztó között állandóan meg legyen.

A szakmai szervezetek feladatai, kötelezettségei a jogszabályalkotásban. Elsődleges az információgyűjtés, a megalapozott vélemény formálása érdekében.

Mit tehet ennek megvalósulásáért?

- Folyamatosan gyűjti és összegzi a tagvállalkozásokhoz érkező, azoknál keletkező tapasztalatokat, szakmai információkat. Teheti ezt, az általa szervezett egyesületi szakmai rendezvényeken, de a tagvállalatok saját oktatásain való részvétel is sok hasznos ismeret forrása lehet.

- Belépve nemzetközi szervezetekbe, kapcsolatot tarthat más országok hasonló szervezeteivel azért, hogy gyűjthesse a nemzetközi területen fellelhető számára fontos publikációkat.

- Az információkat saját szakértői zsűrijén átfuttatva kialakít általános érvényű ajánlásokat és kezdeményezi új eddig még nem vizsgált területek, bevonását a változtatásra javasolt témákba.

- Kapcsolatokat épít ki hazai szervezetekkel oktatási intézményekkel azért, hogy javaslatai több irányból alátámasztva megalapozottak legyenek.

- Kezeli, gyűjti a fogyasztói oldalról beérkezett panaszokat, azokat összeveti saját tapasztalataival.

A fentiek alapján ki tudja dolgozni állásfoglalását, véleményét, amelyek általános érvényűnek, objektívnek fogadhatók el, tükrözik az adott ország fejlettségi szintjét, figyelembe veszik a piaci sajátosságokat és a nemzetközi eredményeket.

Mit tehet ezekkel az információkkal? Az önmagában még kevés, hogy összegyűjtöttük az információkat és kidolgoztuk javaslatainkat, el kell juttatni a szakma művelőjéhez a piacot szabályozó szervezetekhez és a fogyasztókhoz.

Hogyan teheti ezt meg?

2. Súlyát, tekintélyét felhasználja annak érdekében, hogy a szakmában dolgozó vállalkozások és az eredményeket megtapasztaló fogyasztók megismerjék, elfogadják ajánlásait, ennek érdekében:
 - Alapszabályban, etikai kódexben megfogalmazza azokat a normákat, amelyek az etikus piaci magatartáshoz szükségesek, azok betartását először a tagokon később a szakma minden szereplőjén következetesen számon is kéri.
 - Publikációkkal megismerhetővé, követhetővé teszi ajánlásait, ennek érdekében saját honlapot működtet és kapcsolatot épít ki olyan sajtó orgánumokkal, amelyek segítik ezt a fajta munkát. A publikáció szólhat az átlagos felhasználóhoz is ezért az ilyen irányú kommunikáció legyen feldolgozható, közérthető, hogy mindenki megértse.
 - A publikálja az eredményeket célja megismertetni a piac mindkét oldalán lévőket azokkal az előnyökkel, amelyek a javasolt megoldások során jelentkeznek.
 - A szakmának szóló kommunikáció egyik legáltalánosabb formája továbbképzéseken, megismertetni átadni a tapasztalatokat az elért eredményeket, ezért feladata többszintű oktatás megszervezése. Elsődleges cél, hogy az érdekeltek és a kapcsolódó területek szakemberei kiegészíthessék tudásukat. Ennek módszerei lehetnek, általános szakmai képzés és specializált tematikájú tanfolyami rendszerű oktatás (pl.: tervezőknek, üzemeltetőknek).
3. Egy szakmai szervezet által kialakított állásfoglalás mindaddig csak önkéntes elven követendő ajánlás, amíg az nem kerül azon döntéshozók elé, akik fel vannak hatalmazva arra, hogy jogi instrumentumokat hozzanak létre és szankcionálják is az attól eltérő tevékenységet. Mit tegyen a szakmai szervezet annak érdekében, hogy a jogalkotó munkára fordított idő a lerövidüljön?
 - Megfelelő szintű döntéshozói, kapcsolatot épít ki azért, hogy javaslatai el tudjanak jutni a jogszabályi rangra.
 - Felelősséget vállal azért, hogy javaslatai jogszabályként is megállják a helyüket és szakmailag nem támadhatók.
 - Megvalósítja azt az információs csatornát, amely segít abban, hogy a végrehajtás során érvényesüljön a kapcsolat szabályalkotó, gyártó és a piac között.
 - A rendelkezésre álló információk alapján prioritásokat fogalmaz meg szabályalkotók részére követendő fontossági sorrend tekintetében.
 - Tevékenységével hathatósan tesz azért, hogy a jogszabályok minél előbb a szakma számára ismert és alkalmazott kötelezettség legyen ennek érdekében, ha kell be építi alapidokumentumaiba (etikai kódex), oktatja, publikálja azokat.
 - Lobbyzik annak érdekében, hogy rendelkezésre álljanak azon pénzforrások, amelyek kellenek ahhoz, hogy egy jogszabály bevezetésre kerüljön (pl.: homokszűrő telepítés 5 milliós pályázati küszöb értéke).